

1 Do Koryntian

Pierwszy list do Koryntian

1. Paweł, powołany przez wolę Boga apostoł Jezusa Chrystusa oraz brat Sostenus, **2 do** zgromadzenia wybranych Boga, **które** jest w Koryncie, uświęconym * w Jezusie Chrystusie, powołanym świętym, razem ze wszystkimi, **co** wzywają - w każdym ich oraz naszym miejscu ** - Imienia Pana naszego Jezusa Chrystusa; **3** łaska wam i pokój od Boga, naszego Ojca oraz Pana Jezusa Chrystusa.

4 Zawsze dziękuję za was mojemu Bogu z powodu danej wam w Jezusie Chrystusie łaski Boga, **5** że zostaliście w nim uczynieni bogatymi, w każdym słowie oraz wszelkim wyższym poznaniu *, **6** w miarę tego jak zostało w was utrwalone * świadectwo Chrystusa. **7** Tak, że nie jesteście słabszymi w żadnym darze, wyczekując objawienia * naszego Pana, Jezusa Chrystusa. **8 Tego**, który was też umocni aż do końca, jako wolnych od zarzutów * w dniu Pana naszego Jezusa Chrystusa. **9** Wierny **jest** Bóg, przez którego zostaliście powołani do wspólnoty * Jego Syna, **a** naszego Pana - Jezusa Chrystusa.

10 Ale proszę was, bracia, przez Imię naszego Pana Jezusa Chrystusa, abyście wszyscy to samo mówili i nie było między wami rozłamów *, ale byście byli wyposażeni w tę samą myśl oraz w ten sam cel. **11** Gdyż przy **domownikach** Chloe zostało mi o was dowiedzione, moi bracia, że są między wami spory *. **12** A mówię to, ponieważ każdy z was powiada: Ja jestem Pawła, ja Apollosa, zaś ja Kefasa; a ja Chrystusa. **13 Czy** Chrystus jest podzielony *? Czy został za was ukrzyżowany Paweł, lub w imię Pawła zostaliście ochrzczeni? **14** Dziękuję Bogu, że nikogo z was nie ochrzciłem z wyjątkiem Kryspusa i Gajusa, **15** aby ktoś nie powiedział, że zostaliście ochrzczeni względem mego imienia. **16** A, ochrzciłem też dom Stefanasa; nadto nie wiem, czy kogoś innego ochrzciłem. **17** Bowiem Chrystus nie posłał mnie chrzcić - ale głosić Dobrą Nowinę. Nie w życiowej mądrości * słowa, aby nie został zniweczony krzyż Chrystusa.

18 Gdyż słowo krzyża jest głupotą * **dla** tych, **co** giną; ale dla nas, **którzy** jesteśmy ratowani, jest mocą Boga. **19** Ponieważ jest napisane: *Zniszczę mądrość mądrych, a rozum * rozumnych odrzucę. Izajasz 29,11; Abdiasz 8* **20** Gdzie **jest** mądry? Gdzie uczony w Piśmie? Gdzie badacz tego wieku? Czyż Bóg nie uczynił głupią mądrości tego świata? **21** Bo skoro świat, przez mądrość, nie poznał Boga w mądrości Boga - Bóg postanawia * zbawić wierzących poprzez głupotę ogłaszania. **22** Więc kiedy Żydzi żądają znaków, a Grecy szukają życiowej mądrości, **23** my ogłaszamy Chrystusa ukrzyżowanego, **dla** Żydów pewnie obrazę *, zaś dla Greków głupotę; **24** ale dla samych powołanych, zarówno Żydów jak i Greków - Chrystusa, przejaw mocy * Boga oraz mądrości Boga. **25** Ponieważ nedorzeczne Boga jest mądrzejsze **od** ludzi, a słabe Boga jest silniejsze **od** ludzi.

26 Popatrzcie na wasze powołanie, bracia, że niewielu jest mądrych według ciała wewnętrznego *, niewielu silnych, niewielu szlachetnie urodzonych. **27** Ale Bóg wybrał sobie **to** głupie świata, aby zawstydzić mądrych; Bóg też wybrał sobie **to** słabe świata, aby zawstydzić silne. **28** Bóg także wybrał sobie **to** nisko urodzone świata, zlekceważone, to nieistniejące, by wniwecz obrócić istniejące; **29** aby się nie przechwalała * wobec Niego żadna cielesna natura. **30** Ale wy jesteście z * Niego w Jezusie Chrystusie, który stał się **dla** nas mądrością ** od Boga, sprawiedliwością, lecz także uświęceniem i odkupieniem, **31** aby **było**, jak jest napisane: *Kto się przechwala - w Panu niech się przechwala. Jeremiasz 9,23*

***1,2** co znaczy: będących świętymi (oddzielonymi, czystymi); odłączonych, jako poświęconych Bogu

****1,2** także: okolicy, okazji, sposobności
***1,5** także: wiedzy, mądrości
***1,6** także: umocnione, potwierdzone
***1,7** także: odkrycia, odsłonięcia, wyjawienia
***1,8** także: nienagannyh, niespornych
***1,9** także: związku, połączenia, uczestnictwa
***1,10** także: rozdarć, niezgodności poglądów
***1,11** także: kłótnie, walki
***1,13** także: rozbity, rozczłonkowany, podzielony na obozy
***1,17** także: zręczności, wiedzy, uczoności
***1,18** także: szaleństwem
***1,19** także: inteligencję, wiedzę, znajomość
***1,21** także: jest gotowy, chce
***1,23** także: zgorzenie
***1,24** także: cudu, znaczenia
***1,26** także: osobowości opartej na cielesnej naturze, cielesnej natury
***1,29** także: chępiła, chlubiła
***1,30** także: z powodu, od
****1,30** także: umiejętnością życia, wiedzą, nauką

2. A ja, bracia, kiedy do was przyszedłem oraz zwiastowałem wam świadectwo Boga, nie przyszedłem z powodu wybitności * mowy lub mądrości. ² Gdyż postanowiłem nie widzieć niczego ^{TR} w was, **za wyjątkiem** Jezusa Chrystusa i to ukrzyżowanego. ³ Ja zatem, pojawiłem się przy was w słabości, w bojaźni i w wielkim drzeniu, ⁴ zaś moje słowo oraz kazanie nie było w ujmujących słowach mądrości ludzi, ale w dowodzie Ducha i mocy, ⁵ aby wasza wiara nie była w mądrości ludzi, ale w mocy Boga.

⁶ Przez dojrzałych * mówimy mądrość; ale nie mądrość tego świata **, ani władców tego świata **, **którzy** się wniwecz obracają; ⁷ ale w tajemnicy mówimy mądrość Boga, tą, **co** jest zakryta, którą Bóg przed wiekami przeznaczył dla naszej chwały; ⁸ której nikt z władców tego świata nie poznał, bo gdyby poznali, **to** by nie ukrzyżowali Pana chwały. ⁹ Lecz mówimy jak jest napisane: *Czego oko nie ujrzało i ucho nie usłyszało*, i do serca człowieka nie weszło, to przygotował Bóg **tym, co** Go miłują. **Izajasz 64,4** ¹⁰ Bóg nam to objawił przez swojego Ducha; bo Duch bada wszystko, także głębie * Boga. ¹¹ Bo któż z ludzi zna **te** * człowieka, jeśli nie duch człowieka, **co** w nim **jest**? Także **tych** * Boga nikt nie poznał, tylko Duch Boga. ¹² Ale my nie otrzymaliśmy ducha świata, ale Ducha od Boga, byśmy znali **te rzeczy** darowane nam przez Boga; ¹³ o których też mówimy nie w wyuczonych słowach ludzkiej mądrości - ale w nauczonych przez Ducha Świętego, porównując * duchowe **do** duchowych. ¹⁴ Zaś człowiek zmysłowy nie przyjmuje **tych** Ducha Boga, bo są mu głupotą i nie może zrozumieć, że są badane * duchowo. ¹⁵ Ale duchowy bada wszystko, zaś sam **nie** jest osądzany * z powodu ** niczego. ¹⁶ Bowiem kto poznał myśl * Pana, kto Go pouczy? A my mamy sposób myślenia * Chrystusa.

***2,1** także: wyniosłości, zwierzchnictwa, władzy, godności
***2,6** także: dorosłych, w pełni ukształtowanych
****2,6** także: pokolenia, doczesności, wieku
***2,10** także: ogromy
***2,11** w manuskryptach - rodzajnik
***2,13** także: łącząc, zestawiając, tłumacząc
***2,14** także: osądzane, oceniane
***2,15** jak ***2,14**
****2,15** także: na skutek
***2,16** także: rozum, intelekt, mądrość, usposobienie, sposób myślenia

3. Także ja, bracia, nie mogłem wam mówić jako duchowym, ale jako wewnętrznie cielesnym, jak niemowlętom w Chrystusie. ² Napoiłem was mlekiem - nie pożywie- niem, bo jeszcze nie byliście w stanie, ale i teraz jeszcze nie możecie, ³ bo wewnętrznie jesteście jeszcze cieleśni. Gdyż są wśród was: Zazdrość *, kłótnia ** i podział ***. Czyż nie jesteście wewnętrznie cieleśni i życie według cielesnego czło- wieka? ⁴ Bo gdy ktoś mówi: Ja jestem Pawła, a drugi: Ja Apollosa, czyż nie jesteście wewnętrznie cieleśni? ⁵ Kim więc, jest Paweł? A kim Apollos? Tylko inaczej sługami, przez których uwierzyliście, oraz tymi, jak Pan każdemu dał. ⁶ Ja zaszczyłem, Apol- los podlewał, ale wzrost dał Bóg. ⁷ Tak, że ani ten, co zaszczyca nie jest kimś, ani ten, co podlewa - ale Bóg, który daje wzrost. ⁸ Ale ten, co zaszczyca oraz ten, co podlewa są jednym i każdy weźmie swoją zapłatę * według własnego trudu. ⁹ Gdyż jesteśmy pomocnikami Boga; polem * Boga, jesteście budowlą Boga.

¹⁰ Według łaski Boga, która została mi dana, założyłem fundament podobnie jak mą- dry budowniczy, lecz kto inny na nim buduje. Ale niech każdy uważa jak nadbudowu- je. ¹¹ Gdyż innego fundamentu nikt nie może położyć, na równi z tym, co jest usta- nowiony i którym jest Jezus Chrystus. ¹² A czy ktoś na tym fundamencie nadbudowu- je złotem, srebrem, kosztownymi kamieniami, drewnem, sianem, słomą, ¹³ każdego praca stanie się jawna, bo w ogniu zostanie objawiona; gdyż ów dzień * ją pokaże i ogień wypróbuje jaką jest praca. ¹⁴ Jeśli czyjaś praca pozostanie - ta, którą nadbu- dował - ten otrzyma nagrodę. ¹⁵ Jeśli czyjaś praca spłonie - ten poniesie stratę; jed- nak on sam będzie zbawiony, ale tak tylko jak wśród * ognia. ¹⁶ Nie wiecie, że jeste- ście Świątynią Boga oraz że Duch Boga w was mieszka? ¹⁷ A jeśli ktoś skaża * Świą- tynię Boga - tego Bóg niszczy, bowiem przybytek Boga, którym wy jesteście, jest święty.

¹⁸ Niech nikt nie zwodzi samego siebie; jeśli ktoś między wami uważa, że jest mądry na tym świecie, niech się stanie głupi *, aby mógł stać się mądrym. ¹⁹ Bo mądrość tego świata jest głupotą u Boga, ponieważ jest napisane: *Ten, który łapie mądrych w ich chytrności **. Job 5,13 ²⁰ I znowu: *Pan poznaje dyskusje * mądrych, że są próżne ***. Psalm 94,11 ²¹ Tak, że niech się nikt nie przechwala między ludźmi; bo wszystko jest wasze, ²² czy Paweł, czy Apollos, czy Kefas, czy świat, czy życie, czy śmierć, czy rzeczy nastale obecnie, czy te, co mają nastąpić; wszystko jest wasze; ²³ zaś wy Chrystusa, a Chrystus Boga.

*3,3 także: gwałtowność, zawiść

**3,3 także: spór, walka, niezgoda

***3,3 także: bunt

*3,8 także: nagrodę, karę

*3,9 także: posiadłością ziemską

*3,13 także: czas, termin

*3,15 także: z powodu

*3,17 także: gubi, pustoszy, gwałci, niszczy

*3,18 także: niedorzeczny

*3,19 także: przebiegłości, nikczemności, podstępności, złośliwości

*3,20 także: myśli, opinie, rozważania

**3,20 także: głupie, bezużyteczne, puste

4. Tak tylko niech nas człowiek uważa - jako poddanych Chrystusa i szafarzy ta- jemnic Boga. ² Wśród szafarzy już tutaj jest wymagane *, aby każdy mógł być znale- ziony wiernym **. ³ A dla mnie jest za najmniejszą sprawę, gdybym przez was miał zostać oceniony, albo przez ludzki trybunał. Przecież ani nie osądzam samego sie- bie, ⁴ gdyż niczego we mnie nie mogę zobaczyć - lecz nie w tym jestem uznany za sprawiedliwego; zaś tym, który mnie ocenia, jest Pan. ⁵ Tak, że nie osądzajcie cze- goś przed czasem, aż przyjdzie Pan, który oświeci * sekretne ciemności oraz wyjawi

zamiary ** serc; a wtedy każdy będzie miał uznanie od Boga. ⁶ Zaś dla was, bracia, na mnie i Apollosa przeniosłem * tamte sprawy, abyście się wśród nas nauczyli, niczego nie rozumieć ** ponad to, co jest napisane. By w stosunku do innego brata, ani jeden się nie nadymał próżnością nad drugiego. ⁷ Bowiem kto cię oddziela? A co masz, czego nie wzięłeś? Zaś jeśli wzięłeś, dlaczego się przechwalasz, jakbyś nie wzięł? ⁸ Jesteśmy już nasyceni *, już się wzbogaciliście; bez nas panujecie, i obyście naprawdę królowali, i abyśmy my razem z wami panowali. ⁹ Gdyż myślę, że nas, apostołów, Bóg najlichszymi obwołał, jakby skazanymi na śmierć, bo staliśmy się widowiskiem dla świata, aniołów i ludzi. ¹⁰ Myśmy głupi z powodu * Chrystusa - zaś wy mądrzy ** w Chrystusie; myśmy słabi - zaś wy silni; wy wspaniali *** - zaś my pogardzani. ¹¹ W tej chwili, aż do tej pory, i łakniemy, i pragniemy, i jesteśmy nadzy, i jesteśmy policzkowani, i jesteśmy wędrowcami, ¹² pracujemy zarabiając własnymi rękami; znieważani - błogosławimy, prześladowani - wytrzymujemy, ¹³ obrzucani oszczerstwami - wzywamy *; staliśmy się jakby odpadkami ** tego świata, śmieciami wszystkich, aż do teraz.

¹⁴ Piszę to, nie aby was zawstydzić, lecz przemawiając do rozumu *, jako moim umiłowanym dzieciom. ¹⁵ Bo choćbyście mieli bardzo dużo nauczycieli * w Chrystusie, ale macie niewielu rodziców; bowiem, przez Ewangelię, ja was wydałem w Jezusie Chrystusie.

¹⁶ Zatem zachęcam was - stawajcie się moimi naśladowcami. ¹⁷ Z tego powodu posłałem wam Tymoteusza, który jest moim umiłowanym dzieckiem oraz wiernym w Panu; ten wam przypomni moje drogi * w Chrystusie, jak wszędzie, w każdym zgromadzeniu wybranych nauczam. ¹⁸ Ale ponieważ ja do was nie przychodzę, niektórzy nadęli się próżnością. ¹⁹ Lecz przyjdę do was szybko, jeśli Pan zechce, i poznam, nie mowę tych nadętych - ale moc. ²⁰ Bowiem Królestwo Boga nie przejawia się w mowie - ale w mocy. ²¹ Co chcecie? Mam do was przyjść przy pomocy pastuszego kija, czy w duchu miłości i łagodności?

*4,2 także: **pożądane, badane**

4,2 także: **mającym wiarę, godnym zaufania

*4,5 także: **wyjawi, obwieści, objaśni**

4,5 także: **cele, wole, zgody

*4,6 także: **zastosowałem, przekształciłem**

4,6 także: **myśleć, sądzić, mniemać, wiedzieć, być świadomym, mieć na celu

*4,8 także: **napelnieni, zadowoleni**

*4,10 także: **dla, dzięki, przez**

4,10 także: **rozumni, rozsądni, roztropni

***4,10 także: **sławni, szanowani, cieszący się uznaniem, znakomici, zaszczytni**

*4,13 także: **zapraszamy, zachęcamy, pobudzamy, prosimy**

4,13 także: **wyrzutkami, śmieciami, brudami

*4,14 także: **napominając, ostrzegając**

*4,15 także: **odprowadzających do szkoły**

*4,17 także: **nauki**

5. Ogólnie słyhać o cudzołóstwie między wami i to o takim cudzołóstwie, które nawet wśród pogan nie jest nazywane *; że ktoś ma żonę ojca. ² A wy jesteście nadęci próżnością oraz wcale, bardziej się nie smucicie, aby spośród was pozbyć * się sprawcy tego czynu? ³ Bo oto ja, będąc nieobecny ciałem, ale obecny duchem, **więc** jak gdyby będąc obecny - już oddzieliłem * tego, **który** tak to uczynił, ⁴ w Imieniu Pana naszego Jezusa Chrystusa. Zbierzcie was i mojego ducha, oraz z mocą naszego Pana Jezusa Chrystusa, ⁵ oddajcie * takiego szatanowi na zniszczenie ** cielesnej natury, aby duch mógł zostać zachowany przy życiu w dniu Pana Jezusa. ⁶ Nie **jest** szlachetna ta wasza chluba. Nie wiecie, że mało znaczący kwas całe ciasto zakwasza? ⁷ Wyczyśćcie dawny kwas, abyście byli nowym ciastem, w miarę tego jak jeste-

ście przańsi *; gdyż i **na** naszą Paschę ** Chrystus za nas został zabity na ofiarę. ⁸ Tak, że **powinniśmy** świętować nie w starym kwasie zła * i niegodziwości **, ale w przańnikach *** czystości **** i prawdy. ⁹ Napisałem wam w liście, aby się nie mieszać * z nierządymi. ¹⁰ Ale nie z nierządymi tego świata w ogóle, lub chciwcami, rabusiami, czy też z bałwochwalcami - gdyż byłibyście zobowiązani zaraz wyjść ze świata. ¹¹ Ale teraz wam napisałem, aby się nie mieszać w **takim** przypadku, gdyby ktoś, nazywając się bratem - był nierządnym, chciwcem, lub bałwochwalcą, albo rzucającym obelgi, czy **też** pijakiem lub rabusiem; **aby** z takim i razem nie jeść. ¹² Gdyż po co mi oddzielać * tych z zewnątrz? Czyż nie wy oddzielacie tych wewnątrz? ¹³ Zaś tych z zewnątrz osądzi Bóg. Pozbądźcie się * niegodziwca **spośród** was samych.

*5,1 składniej: **nie ma nazwy**

*5,2 także: **podnieść do góry**

*5,3 także: **rozsądziłem, postanowiłem**

*5,5 także: **wydajcie, przekażcie, pozostawcie**

5,5 także: **ruinę, zagładę

*5,7 co znaczy: nie zakwaszeni

**5,7 co znaczy: Ominięcie (od gniewu)

*5,8 także: **występku, krzywdy, cierpienia**

5,8 także: **łajdactwa

***5,8 dosłownie: **w przańnych**

****5,8 także: **prawości, szczerości**

*5,9 także: **łączyć, utrzymywać stosunki**

*5,12 także: **badać, sądzić, oceniać, rozstrzygać, postanawiać**

*5,13 także: **podnieście do góry**

6. Ktoś z was się odważa, mając sprawę przeciw drugiemu, sądzić się przed niesprawiedliwymi, a nie przed świętymi? ² Czyż nie wiecie, że święci będą sądzić świat? A jeśli świat jest przez was sądzony, czy jesteście niegodni najmniejszych sądów? ³ Nie wiecie, że będziemy sądzić aniołów, a cóż dopiero **sprawy** doczesne? ⁴ Zatem jeśli macie doczesne rozstrzygnięcia, to **jako sędziów** sadzajcie tych zlekceważonych * w zgromadzeniu wybranych. ⁵ Ku zawstydzeniu wam **to** mówię. Tak dalece nie ma pomiędzy wami, między **tymi, co** są w środku, żadnego mądrego, który będzie mógł rozsądzić swojego brata? ⁶ A brat sądzi się z bratem, i to przed niewierzącymi *? ⁷ Zatem już **to**, rzeczywiście, jest wśród was niepowodzeniem, że macie sądy sami z sobą. Czemu raczej nie znosicie krzywdy? Czemu raczej nie dajecie się obrabować? ⁸ Ale **to** wy krzywdzicie oraz dopuszczacie się oszustwa, i to **względem** braci. ⁹ Czyż nie wiecie, że niesprawiedliwi nie odziedziczą Królestwa Boga? Nie prowadźcie na manowce; ani rozpustnicy, ani bałwochwalcy, ani cudzołóżnicy, ani zmysłowi *, ani mężołożnicy **, ¹⁰ ani oszuści *, ani chciwcy, ani pijacy, ani rzucający obelgi, ani rabusie nie odziedziczą Królestwa Boga. ¹¹ A tacy niektórzy byli; ale się obmyliście, ale zostaliście uświęceni, ale zostaliście uznani za sprawiedliwych w Imieniu Pana Jezusa i w Duchu naszego Boga. ¹² Wszystko mi wolno, ale nie wszystko jest pożyteczne; wszystko mi wolno, ale ja nie będę pod władzą * z powodu ** czegoś ***. ¹³ Pokarmy **są dla** brzucha, a brzuch **dla** pokarmów; ale Bóg i to, i tamte wniwecz obróci. Zaś ciało nie **jest** dla cudzołóstwa, ale **dla** Pana, a Pan **dla** ciała. ¹⁴ Zaś Bóg i Pana wskrzesił, i nas obudzi dzięki swej mocy. ¹⁵ Nie wiecie, że wasze ciała są członkami Chrystusa? Zatem, **czy po** podniesieniu do góry członków Chrystusa, mam je uczynić członkami prostytutki? Nie może być! ¹⁶ Lub nie wiecie, że **kto** się łączy z prostytutką, jest **z nią** w czasie **złączenia** jednym ciałem? Bo mówi: *Dwoje będą ku jednej, cielesnej naturze. I Mojżesza 2,24* ¹⁷ Zaś **kto** się łączy z Panem, jest **z nim** w czasie **złączenia** jednym Duchem. ¹⁸ Wystrzegajcie się prostytutce. Wszelki grzech, który mógłby uczynić człowiek jest na zewnątrz * ciała; zaś **kto** uprawia prostytutkę grzeszy co do własnego ciała. ¹⁹ Czyż nie wiecie, że wasze ciało jest święty-

nią Ducha Świętego, **który** jest w was i którego macie od Boga? I nie jesteście was samych, ²⁰ gdyż zostaliście kupieni **dla** szacunku *; zatem wynoście Boga w waszym ciele i w waszym duchu, które są Boga.

***6,4** także: **za nic uważanych**

***6,6** także: **nie budzącymi zaufania**

***6,9** także: **rozwiązli, miękcy, delikatni**

****6,9** także: **homoseksualiści**

***6,10** także: **złodzieje**

***6,12** także: **będę miał władzy**

****6,12** także: **na skutek, wśród**

*****6,12** także: **kogoś**

***6,18** także: **bez, poza, oprócz**

***6,20** także: **zaszczytu, nagrody, godności**

7. A o tym, co mi napisaliście: Szlachetnie **jest** dla człowieka nie dotykać niewiasty; ² ale z powodu prostytucji *, niech każdy ma swoją żonę, a każda kobieta niech ma swojego męża. ³ Mąż niech oddaje żonie winną zyczliwość, i podobnie też żona mężowi. ⁴ Nie żona włada własnym ciałem - ale mąż; i podobnie, także nie mąż włada własnym ciałem - ale żona. ⁵ Nie pozbawiajcie się wzajemnie; chyba, że z uzgodnienia, do czasu, aby oddać się modlitwie i poście, a potem znowu razem się zejdźcie, aby was szatan nie doświadczył z powodu waszego braku opanowania *. ⁶ Lecz mówię to z wyrozumiałości, **a** nie z powodu nakazu. ⁷ Chciałbym też, żeby wszyscy ludzie byli **tacy** jak ja; ale każdy ma własny dar od Boga, ten taki, a ten tylko taki.

⁸ Więc mówię niezonałym i wdowcom, że jest im szlachetnie, jeśli mogą trwać * jak i ja. ⁹ A jeśli nie panują nad sobą, niech zawrą małżeństwo, bo lepiej jest się zaślubić, niż być roznamiętnionym *. ¹⁰ Zaś zaślubionym nakazuję, nie ja, ale Pan, **by** kobieta nie odłączała się od mężczyzny. ¹¹ A jeśli chciała się odłączyć, niech trwa niezamężna, lub niech się pojedna z mężem; a mąż niech nie odrzuca żony. ¹² Zaś pozostałym ja mówię, nie Pan; jeżeli jakiś brat ma niewierzącą żonę, a ta zgadza się z nim żyć, niech jej nie odrzuca. ¹³ A jeśli jakaś żona ma niewierzącego męża, a on zgadza się z nią żyć, niechaj go nie odrzuca. ¹⁴ Bowiem niewierzący mąż jest uświęcony w * żonie, a niewierząca żona jest uświęcona w mężu; gdyż inaczej wasze dzieci byłyby nieczyste, a teraz są święte *. ¹⁵ Zaś jeśli niewierzący się odłącza, niech się odłącza, w takich **przypadkach** brat albo siostra nie jest poddanym *; jednak Bóg was powołał w pokoju. ¹⁶ Bo, co ty wiesz kobieto? **TR** Czy ocalisz męża od śmierci *? Albo, co ty wiesz mężczyzno? **TR** Czy ocalisz żonę od śmierci *? ¹⁷ Lecz tylko tak, jak każdemu Bóg przeznaczył **i** jak każdego Pan powołał - tak niech żyje; tak **to** też porządkuję * we wszystkich zborach. ¹⁸ Został ktoś powołany **jako** obrzezany? Niech nie naciąga sobie **napletka**. Został ktoś powołany w nieobrzezaniu? Niech się nie obrzezuje. ¹⁹ **Samo** obrzezanie jest niczym oraz nieobrzezanie jest niczym, ale zachowywanie * poleceń Boga. ²⁰ Niech każdy trwa w tym powołaniu, **w** którym został powołany. ²¹ Zostałeś powołany **jako** niewolnik? Niech cię to nie martwi; ale jeśli możesz być wolny, to raczej **z tego** korzystaj. ²² Bo powołany w Panu niewolnik - jest wolnym Pana; podobnie, powołany wolnym - jest niewolnikiem Chrystusa. ²³ Dla zaszczytu * zostaliście kupieni; nie stawajcie się niewolnikami ludzi. ²⁴ Każdy, w czym został powołany, bracia, w tym niechaj trwa przy Bogu.

²⁵ Zaś odnośnie dziewic * nie mam nakazu Pana; ale wydam opinię, ponieważ **gdy** od Pana dostąpiłem litości **, pozostaję **człowiekiem** godnym zaufania ***. ²⁶ Uważam więc, **że** jest to stosowne **dla** człowieka z powodu następnego obecnie utrapienia, że tak **jest** szlachetnie. ²⁷ Jesteś związany **z** żoną? Nie szukaj rozwiązania *. Jesteś uwolniony od żony? Nie szukaj kobiety. ²⁸ Zaś jeśli się zaślubisz - nie zgrzeszyłeś; a jeśli panna się zaślubi - nie zgrzeszyła; ale tacy będą mieć utrapienie **w** ciele we-

wnętrznym, a ja was oszczędzam. ²⁹ I mówię to, bracia, gdyż pozostały czas jest skrócony; w końcu **po to**, aby i **ci, co** mają żony - byli jak nie mający; ³⁰ a **ci, co** płaczą - jak nie płaczący; a **ci, co** się radują - jak się nie radujący; a **ci, co** kupują - jak nie posiadający *; ³¹ a **ci, co** posługują się światem - jak **go** nie używający; bowiem przemija forma * tego świata. ³² A chcę, **byście** ^{TR} byli bez trosk. Nieżonaty zajmuje się tymi **sprawami, które są** Pana - jak zadowolić Pana; ³³ zaś żonaty zajmuje się tymi świata - jak zadowolić żonę. ³⁴ Panna i mężatka tworzą dwa obozy. Niezamężna zajmuje się tymi Pana, aby mogła być czysta ciałem i duchem; **zaś** poślubiona zajmuje się tymi świata, aby mogła zadowolić męża. ³⁵ A mówię to, odnośnie ^{TR} bycia pożytecznym; nie by nałożyć wam sidło, ale dla ustawicznej znakomitości i wytrwałości przy Panu. ³⁶ Jeśli ktoś uważa, że niewłaściwie się zachowuje wobec swojej panny - gdyby była się starzejącą, oraz tak musiało się stać - niech czyni co chce, nie zgrzeszy; niech się poślubiają. ³⁷ A kto niewzruszenie postanowił w sercu, nie mając konieczności, ale mając władzę nad własną wolą, i rozstrzygnął to w swoim sercu, aby strzec swojej dziewicy - szlachetnie uczyni. ³⁸ Tak, że dobrze czyni ten, **kto** swą pannę wydaje za męża; ale lepiej czyni ten, **kto** nie wydaje za męża. ³⁹ Żona jest związana zwyczajem * do tego czasu, **aż** jej mąż żyje; a jeśli zasnął **, jest wolna dla **tego**, z którym chce zostać zaślubioną, **ale** jedynie w Panu. ⁴⁰ Zaś jest błogosławioną *, jeśli by wytrwała w ten sposób, w zgodzie z moją radą; a uważam, że ja także mam Ducha Boga.

*7,2 także: **nierządu**

*7,5 także: **niemocy, braku siły**

*7,8 także: **pozostać w tym samym stanie**

*7,9 także: **płonąć, być podnieconym, być wypalany**

*7,14 także: **przy, przez**

**7,14 co znaczy: czyste i oddzielone

*7,15 także: **niewolnikiem**

*7,16 także: **uratujesz, zbawisz**

*7,17 także: **nakazuję**

*7,19 także: **strzeżenie, przestrzeganie**

*7,23 także: **szacunku, honoru, wartości**

*7,25 także: **panien**

7,25 także: **miłosierdzia

***7,25 także: **wiernym, wierzącym, mającym wiarę**

*7,27 także: **uwolnienia, rozwodu**

*7,30 także: **zatrzymujący, zawładniający**

*7,31 także: **kształt, postać**

*7,39 także: **prawem**

7,39 także: **umarł

*7,40 także: **szczęśliwą**

8. Zaś o rzeczach ofiarowanych wizerunkom * wiemy, że wszyscy mamy wyższe poznanie **. Wyższe poznanie nadyma próżnością, a miłość buduje ***. ² Ale jeśli ktoś uważa, że coś wie * - jeszcze nic nie wie, jak należy wiedzieć. ³ A jeśli ktoś miłuje Boga, ten jest od * Niego przekonany. ⁴ Zatem odnośnie pokarmów ofiarowanych wizerunkom wiemy, że wizerunek * na świecie **jest** niczym i że nikt **nie jest** Bogiem, tylko Jeden. ⁵ A jeśli nawet - czy to w Niebie, czy na ziemi - są nazywani bogami, **czyli** jak gdyby są liczni bogowie oraz liczni panowie; ⁶ ale **dla** nas **jest** jeden Bóg Ojciec, z którego wszystko, a my dla * Niego, i jeden Pan Jezus Chrystus, przez ** którego wszystko, a my przez ** Niego. ⁷ Ale nie we wszystkich **jest** wyższe poznanie; a niektórzy, z ich sumieniem, aż do teraz jedzą **to**, jak gdyby ofiarowane wizerunkom, zaś ich sumienie - będąc chore - jest splamione *. ⁸ Choć pokarm nas nie postawi przy Bogu; ani **wtedy**, gdy nie zjedliśmy, ani ^{TR} **wtedy**, kiedy zjedliśmy; zatem nie pozostajemy w tyle. ⁹ Ale uważajcie, by przypadkiem ta wasza wolność nie stała się

zgorszeniem * słabych. ¹⁰ Gdyż jeśli ktoś by cię ujrzał - a masz wyższe poznanie - **gdy** zajmujesz miejsce przy stole w świątyni bałwana, czyż sumienie tego, **który** jest słabym, nie nabierze śmiałości do jedzenia **potraw** ofiarowanych wizerunkom? ¹¹ Bo **ten** słaby, dla którego umarł Chrystus, jest zagubiony w twoim wyższym poznaniu. ¹² I tak, stając się winnym * względem braci oraz raniąc ich chore sumienie, stajecie się winni względem Chrystusa. ¹³ Dlatego jeśli potrawa gorszy mojego brata, nie powinienem jeść mięsa aż do wieczności, abym nie zgorszył mojego brata.

***8,1** także: ofiarach bałwochwalczych

****8,1** także: mądrość (od Boga)

*****8,1** także: podnosi, ulepsza, opiera coś na czymś, nabiera śmiałości

***8,2 ; *8,3** także: zna, umie, potrafi

****8,3** także: na skutek, wśród

***8,4** także: obraz, figura, posąg, bałwan

***8,6** także: ku

****8,6** także: dla, z powodu, wśród

***8,7** także: skażone, zepsute, zdemoralizowane

***8,9** także: przyczyną potknięcia, przeszkodą, obrazą, skaleczeniem

***8,12** także: grzesząc, chybiając celu

9. Nie jestem apostołem? Nie jestem wolny? Czy nie ujrzałem Jezusa, naszego Pana? A wy nie jesteście moim wynikiem dzieła * w Panu? ² Choć nie byłem apostołem innych - ale jestem waszym; bo jesteście pieczęcią mojego apostołstwa w Panu. ³ Taka jest moja obrona **względem tych, którzy** mnie oczerniają. ⁴ Czyż nie mamy wolności, **aby** zjeść i wypić? ⁵ Czyż nie mamy wolności, by zabierać ze sobą siostry - kobiety *, podobnie jak pozostali apostołowie oraz bracia Pana i Kefas? ⁶ Czy tylko ja jeden i Barnabasz nie mamy wolności, **by** się nie trudzić? ⁷ **Czy** kto kiedy służy w wojsku **na** własnym żołdzie? Kto sadi winnicę, a nie spożywa jej owocu? Albo kto pasie trzodę, a nie je z mleka trzody? ⁸ Nie z człowieka to mówię; czy i Prawo tego nie mówi? ⁹ Bowiem w Prawie Mojżesza jest napisane: *Nie zamkniesz ust * bykowi, który młóci.* **V Mojżesza 25,4** Czy Bóg się martwi o byki? ¹⁰ Czy raczej z powodu nas **to** mówi? Gdyż dla nas zostało napisane, że **kto** orze - powinien orać w nadziei, a **kto** młóci - **młócić** w nadziei, oraz według swojej nadziei uczestniczyć *. ¹¹ Jeśli my zasiałiśmy wam duchowe, **czyż będzie** znaczące, gdybyśmy wasze cielesne * zbierali? ¹² Czy inni są uczestnikami waszej mocy *, a nie raczej my? Jednak nie posłużyliśmy się tą mocą, ale wszystko znosimy, abyśmy nie wydali jakiejś przeszkody Dobrej Nowinie Chrystusa. ¹³ Nie wiecie, że **ci, co** się trudzą **przy** świętych - ze świętych spożywają; a **ci, co** usługują ołtarzowi mają dział z ołtarzem? ¹⁴ Tak też Pan nakazał **tym, co** zwiastują Dobrą Nowinę, **aby** żyć z Ewangelii. ¹⁵ Ale ja nie potrzebowałem * żadnej z tych **rzeczy**. I nie napisałem tego **po to**, by tak się przy mnie działo; gdyż szlachetnie mi raczej umrzeć, niż żeby ktoś zniweczył moją chlubę. ¹⁶ Ponieważ nie jest mi chlubą jeśli głoszę Dobrą Nowinę, bo spoczywa **na** mnie ta konieczność; gdyż biada mi, jeśli bym Ewangelii nie głosił. ¹⁷ Bo jeśli bym to czynił z własnej woli - miałbym wynagrodzenie; zaś jeśli nie z własnej woli - to zostało mi powierzone szafarstwo. ¹⁸ Więc jakie jest moje wynagrodzenie? **To**, abym głosząc Dobrą Nowinę nie obciążoną kosztami - mógł wprowadzić **ową** Dobrą Nowinę Chrystusa, i * nie nadużył mej mocy ** w Ewangelii.

¹⁹ Bo będąc wolnym od wszystkich, samego siebie uczyniłem niewolnikiem wszystkich, abym większą ilość pozyskał. ²⁰ I stałem się **dla** Żydów jako Żyd, abym Żydów pozyskał; **dla** tych pod Prawem - jakby **będący** pod Prawem, abym tych pod Prawem pozyskał; ²¹ a **dla** tych będących bez Prawa * - jakby **będący** bez Prawa, nie będąc bez Prawa Boga, lecz pod Prawem Chrystusa, abym bezbożnych pozyskał. ²² Stałem się **dla** chorych jakby chory, abym chorych pozyskał. Wszystkim jestem wszyst-

kim, abym w każdym wypadku jakichś wyratował. ²³ A to czynię dla Ewangelii, abym stał się jej współuczestnikiem.

²⁴ Nie wiecie, że **ci, co** biegną na stadionie - wszyscy biegną, ale jeden bierze * nagrodę? Tak biegnijcie abyście **ją** pochwycili **. ²⁵ A każdy, **któ** współzawodniczy, we wszystkim jest wstrzemięźliwy *; otóż tamci, aby wziąć przemijającą chwałę **, ale my wieczną. ²⁶ Zatem ja nie biegnę tak, jak **na** niepewne; nie walczę na pięści tak, jak **ten, który** bije powietrze; ²⁷ ale dokuczam mojemu ciału oraz **je** ujarzmiam, bym przypadkiem ogłosiwszy innym, sam nie stał się niezdolny *.

***9,1** także: **czynem, korzyścią**

***9,5** także: **żony**

***9,9** także: **nałożysz kagańca**

***9,10** także: **być częścią, wspólnie spożywać**

***9,11** dotyczące cielesnej natury

***9,12** także: **wolności, władzy**

***9,15** także: **pragnąłem, korzystałem**

***9,18** dosłownie: **ku**

****9,18** tak jak ***9,12**

***9,21** także: **bezbożnych, niegodziwych**

***9,24** także: **ogarnia, pojmuje zmysłami, rozumie, przyjmuje**

****9,24** także: **pojęli, zrozumieli**

***9,25** także: **opanowany**

****9,25** także: **wieniec, nagrodę**

***9,27** także: **niewłaściwy**

10. Nie chcę też, bracia, abyście nie wiedzieli, że wszyscy nasi przodkowie byli pod obłokiem oraz wszyscy przeszli przez morze. ² Także wszyscy zostali zanurzeni * względem Mojżesza w obłoku oraz w morzu. ³ Wszyscy też zjedli tą samą strawę duchową, ⁴ oraz wszyscy wypili ten sam napój duchowy; bowiem pili z duchowej, towarzyszącej **im** Skały, a **tą** Skałą był Chrystus. ⁵ Ale Bóg nie nabrał upodobania w większej ich części, gdyż zostali położeni trupem na pustkowiu. ⁶ A te **sprawy** są naszymi wzorami *, byśmy nie byli **tymi, co** pragną zgubnych ** **rzeczy, tak** jak oni pragnęli. ⁷ Nie stawajcie się też bałwochwalcami jak niektórzy **z** nich, skoro jest napisane: *Usiadł lud, aby zjeść i wypić oraz wstali się bawić. II Mojżesza 32,6* ⁸ Ani nie popełniajmy cudzołóstwa *, jak niektórzy z nich cudzołożyli i padło jednego dnia dwadzieścia trzy tysiące. *IV Mojżesza 25,1 - 8* ⁹ Ani nie wystawiamy na próbę Chrystusa, jak niektórzy z nich wystawiali i byli zgładzeni na skutek węży. *IV Mojżesza 21,6* ¹⁰ Ani nie narzekajcie, jak niektórzy z nich narzekali i zginęli na skutek niszczyciela. *IV Mojżesza 14,36* ¹¹ A to wszystko zdarzyło się im **dla** wzoru oraz zostało napisane w celu naszego napomnienia; **napomnienia tych**, do których przyszedł koniec wieków. ¹² Wobec tego **ten, kto** uważa, że mocno stoi, niech się troszczy aby nie upadł. ¹³ **Jeszcze** nie ogarnęło was doświadczenie, chyba, że ludzkie; ale wierny **jest** Bóg, który nie pozwoli, abyście zostali doświadczeni ponad **to**, co jesteście w stanie **unieść**; ale wraz z doświadczeniem sprawi też wyjście, **byście** zdołali **je** wytrzymać.

¹⁴ Dlatego, moi umiłowani, uciekajcie od bałwochwalstwa. ¹⁵ Jako mądrym mówię; wy rozsądzcie, co mówię. ¹⁶ Czyż kielich błogosławieństwa, którym wielbimy **Boga**, nie jest wspólnotą krwi Chrystusa? Czyż chleb, który łamiemy, nie jest wspólnotą ciała Chrystusa? ¹⁷ Ponieważ **przez** jeden chleb - wielu jest w Ciele; bo wszyscy jesteśmy częścią * z powodu tego jednego chleba. ¹⁸ Patrzcie na Izraela według ciała wewnętrznego; czyż **ci, którzy** jedzą ofiary, nie są współnikami ołtarza? ¹⁹ Co zatem, mówią? Że wizerunek jest czymś? Lub, że **to, co** ofiarowane wizerunkom, jest czymś? ²⁰ **Nie**. Ale, że **to, co** poganie składają na ofiarę, składają na ofiarę demonom, a nie Bogu; a nie chcę abyście byli współnikami demonów. ²¹ Nie możecie pić

kielicha Pana oraz kielicha demonów; nie możecie być częścią stołu Pana i stołu demonów. ²² Czy **mamy** wzbudzać gniew Pana? Czy jesteśmy **od** Niego mocniejsi? ²³ Wszystko mi wolno, ale nie wszystko jest pożyteczne; wszystko mi wolno, ale nie wszystko buduje. ²⁴ Niech nikt **nie** szuka swojego, ale każdy drugiego. ²⁵ Jedźcie wszystko, co jest sprzedawane w sklepach mięsnych, nic nie badając przez sumienie. ²⁶ Bo Pana jest ziemia i jej zawartość. ²⁷ Jeśli ktoś **z** niewierzących was zaprasza, a chcecie iść, jedźcie wszystko, **co** wam jest podawane, nic nie oceniając przez sumienie. ²⁸ Ale jeśli ktoś wam powiedział: To jest ofiarowane wizerunkom - nie jedźcie z powodu **tego**, który **to** oznajmił oraz sumienia; ponieważ Pana jest ziemia i jej zawartość. ²⁹ Ale mówię - nie twojego sumienia, ale **tego** drugiego; bo czemu moja wolność ma być oceniana przez inne sumienie? ³⁰ Skoro ja **z** przychylnością * spożywam, dlaczego zostaję spotwarzany za **to**, **za** co ja jestem wdzięczny? ³¹ Czy więc, jecie, czy pijecie, czy cokolwiek czynicie, wszystko czyńcie ku chwale Boga. ³² Nie bądźcie gorszącymi **dla** Żydów, Greków i **dla** zgromadzenia wybranych Boga. ³³ Jak i ja, wszystkim się podobam we wszystkim, nie szukając swego pożytku, ale **pożytku** wielu, aby **mogli** zostać zbawieni.

***10,2** także: **ochrzczeni**

***10,6** także: **odbiciami, znakami**

****10,6** także: **złych, podłych, obelżywych**

***10,8** duchowego (bałwochwalstwa) i cielesnego

***10,17** także: **jesteśmy uczestnikami, mamy udział, należymy, jemy wspólnie**

***10,30** także: **łaską**

11. Stawajcie się moimi naśladowcami, tak jak i ja Chrystusa. ² Ale pochwalam was, bracia, że pamiętacie wszystkie moje **sprawy**, **tak** jak wam przykazałem oraz zatrzymujecie * nauki. ³ I chcę abyście wiedzieli, że głową każdego mężczyzny jest Chrystus, a głową niewiasty - mąż, a głową Chrystusa - Bóg. ⁴ Każdy mężczyzna, **który** się modli lub prorokuje mając na głowie **nakrycie** - przynosi ujmę * swej głowie. ⁵ Zaś każda niewiasta, **która** się modli lub prorokuje **z** odkrytą głową - przynosi ujmę swojej głowie; bo **to** jest jedno i to samo **z** ogoleniem. ⁶ Gdyż jeśli niewiasta się nie nakrywa - niech się też i ostrzyże; zaś jeśli haniebnym **jest dla** kobiety być ostrzyżoną i ogoloną - niech się nakrywa. ⁷ Mężczyzna nie powinien sobie nakrywać głowy, będąc obrazem * i chwałą ** Boga; a niewiasta jest chwałą mężczyzny. ⁸ Ponieważ nie mężczyzna jest z kobiety, ale kobieta z mężczyzny; ⁹ bo nie mężczyzna został stworzony z powodu * kobiety, ale kobieta z powodu * mężczyzny. ¹⁰ Przez to niewiasta - z powodu głowy - powinna mieć **oznakę** władzy dla aniołów. ¹¹ Jednakże i **TR** mężczyzna bez kobiety, i kobieta bez mężczyzny **są** w Panu. ¹² Bo właśnie, jak kobieta z mężczyzny, tak i mężczyzna dla kobiety; a wszystko z Boga. ¹³ W was samych rozsądźcie; **czy** stosownym jest **dla** kobiety modlić się **do** Boga bez nakrycia? ¹⁴ I sama, wrodzona skłonność was **TR** uczy, że jeśli mężczyzna zapuszcza włosy, jest mu **to** zniesławieniem; ¹⁵ a jeżeli niewiasta zapuszcza włosy, jest **to** jej wspaniałością. Gdyż włos dany jest jej z powodu szaty. ¹⁶ Zaś jeśli ktoś uznaje za słuszne być kłótliwym *, my takiego zwyczaju nie mamy, ani zgromadzenie wybranych Boga. ¹⁷ A to polecając, nie pochwalam was, ponieważ nie ku doskonalszemu, ale ku gorszemu się schodzicie. ¹⁸ Bo przede wszystkim słyszę, że między wami - **tymi**, **co** się schodzicie w zborze - powstają rozłamy, i **w** jakiejś części **w to** wierzę. ¹⁹ Gdyż muszą być pośród was podziały *, aby ci wiarygodni ** mogli stać się widocznymi między wami. ²⁰ Zatem wy, gdy się schodzicie na to samo, nie jest **to** spożycie Wieczerzy Pańskiej. ²¹ Bo każdy się prześciga w zjadaniu swojej wieczerzy i jeden łaknie, a drugi jest pijany. ²² Jakże to? Czy nie macie domów do jedzenia i picia? Albo gardzicie zgromadzeniem wybranych Boga oraz zawstydzacie **tych**, **co** nie mają? Co mam

wam powiedzieć? Mam was pochwalić? W tym nie pochwalam. ²³ Gdyż ja przejąłem od Pana **to**, co i wam przekazałem, że Pan Jezus wśród owej nocy, której był wydawany *, wziął chleb, ²⁴ podziękował, złamał oraz powiedział: Bierzcie *, jedzcie, to jest moje, za was łamane ciało; to czyńcie na moją pamiątkę. ²⁵ Podobnie i kielich - po spożyciu wieczerzy - mówiąc: Ten kielich jest Nowym Przymierzem * w mojej krwi; to wywołajcie, ilekroć na moją pamiątkę pijecie. ²⁶ Bowiem ilekroć byście jedli ten chleb oraz pili ten kielich - śmierć Pana zwiastujecie, aż do **czasu**, którego przyjdzie. ²⁷ Wobec tego, kto by jadł ten chleb, albo pił kielich Pana niegodnie *, będzie winien ciała i krwi Pana. ²⁸ Zaś człowiek niech próbuje samego siebie i niech tak tylko je z tego chleba oraz pije z tego kielicha. ²⁹ Bo jedząc i pijąc niegodnie, je i pije **dla** siebie potępienie *, nie rozróżniając ciała Pana. ³⁰ Przez to jest między wami wielu nędznych *, chorych oraz dość liczni zasypiają **. ³¹ A jeśli sami siebie rozsądzamy * - nie jesteśmy oceniani. ³² Zaś będąc oceniani przez Pana - jesteśmy wychowywani *, byśmy nie mogli zostać potępieni ze światem. ³³ Wobec tego, moi bracia, schodząc się dla zjedzenia, czekajcie jedni **na** drugich. ³⁴ A jeśli ktoś łaknie, niech je w domu, byście się nie schodzili dla oceny. Zaś inne **sprawy** uporządkuję, kiedy przyjdę.

***11,2** także: **rozumiecie**

***11,4** także: **hańbi, zawstydz**

***11,7** także: **wyobrażeniem**

****11,7** także: **dobrym imieniem, zaszczytem, wspaniałością**

***11,9** także: **dla**

***11,16** także: **lubiącym wygrywać, ambitnym**

***11,19** także: **stronictwa, odłamy**

****11,19** także: **godni przyjęcia, mili, doświadczeni**

***11,23** także: **podawany do sądu, wtrącony do więzienia, oddany w ofierze**

***11,24** także: **przyjmijcie, ogarnijcie, zrozumcie**

***11,25** także: **testamentem, umową, układem**

***11,27** także: **bezwartościowo**

***11,29** także: **oskarżenie, sąd, skazanie**

***11,30** także: **słabych**

****11,30** także: **umierają**

***11,31** także: **oddzielamy**

***11,32** także: **uczeni, ćwiczeni, karceni, poprawiani**

12. Bracia, ale nie chcę, abyście ^{TR} nie wiedzieli odnośnie duchowych **rzeczy**. ² Wiecie, że kiedy byliście poganami, byliście kierowani do niemych wizerunków, jakby będąc prowadzeni do więzienia. ³ Dlatego wyjaśniam wam, że **nikt z tych, co** mówią w Duchu Boga nie mówi: Jezus jest przekleństwem *. Także nikt nie może powiedzieć: Jezus **jest** Panem - lecz tylko w Duchu Świętym.

⁴ Ale są podziały darów, zaś Duch ten sam; ⁵ oraz różne są podziały służb, ale Pan ten sam. ⁶ Są też podziały czynów, ale ten sam Bóg, **który** działa wszystko we wszystkim. ⁷ A każdemu dawane jest objawienie Ducha, stosownie do współkorzyści *. ⁸ Bo jednemu dawane jest przez Ducha słowo mądrości; a drugiemu - w zgodzie z tym samym Duchem - słowo wyższego poznania. ⁹ Jednemu ufność w tym samym Duchu, a innemu dary uzdrawiań w tym Duchu. ¹⁰ Jednemu czyni mocy *, drugiemu prorokowanie, a innemu rozróżnianie duchów; zaś **jeszcze** innemu rodzaj języków, a drugiemu tłumaczenie języków. ¹¹ A to wszystko wykonuje jeden i ten sam Duch, **który** odrębnie każdemu rozdziela, jak sobie życzy.

¹² Gdyż tak jak ciało jest jedno, a ma wiele członków, zaś wszystkie członki jednego ciała, będąc licznymi, są jednym ciałem - tak i Chrystus. ¹³ Bo i my wszyscy w jednym Duchu zostaliśmy zanurzeni * w jedno Ciało, czy to Żydzi, czy Grecy **; czy to niewolnicy, czy wolni; oraz wszyscy zostaliśmy napojeni względem jednego Ducha. ¹⁴ Ponieważ i ciało nie jest jednym członkiem, ale wieloma. ¹⁵ Jeśli noga by powiedzia-

ła: Ponieważ nie jestem ręką, nie jestem z ciała; czyż według tego nie jest z ciała? ¹⁶ A jeśli ucho by powiedziało: Ponieważ nie jestem okiem, nie jestem z ciała; czyż według tego nie jest z ciała? ¹⁷ Gdyby całe ciało było okiem, gdzie byłby słuch? A gdyby wszystko było słuchem, gdzie byłby węch? ¹⁸ Wobec tego, Bóg ustanowił członki w ciele jak zechciał, każdy jeden z nich. ¹⁹ Zaś jeśli wszystkie byłyby jednym członkiem, gdzie byłoby ciało? ²⁰ Zatem teraz jest wiele członków, a jedno ciało. ²¹ Ale oko nie może powiedzieć ręce: Nie potrzebuję ciebie; lub głowa z kolei nogom: Nie potrzebuję was. ²² A członki ciała wydające się być nędznymi, są dużo bardziej konieczne *; ²³ a te, które uważamy, że są mało wartościowymi dla ciała - obdarzamy większym zaszczytem; a te nieprzyzwoite - obdarzone są naszą większą troską o przyzwoitość. ²⁴ Gdyż nasze porządne członki nie mają takiej potrzeby. Lecz Bóg tak ukształtował Ciało, że temu, co jest słabszym dał większą wartość, ²⁵ aby nie było rozdarcia * w Ciele, ale aby członki troszczyły się same o siebie. ²⁶ Zatem gdy cierpi * jeden członek - tego samego doznają wszystkie członki; kiedy zostaje wyniesiony jeden członek - współ się radują wszystkie członki.

²⁷ Zaś wy jesteście Ciałem Chrystusa, a z osobna członkami. ²⁸ Ale w zgromadzeniu wybranych Bóg sobie ustanowił *: Najpierw apostołów **, po drugie proroków ***, po trzecie nauczycieli, następnie dysponujących przejawami mocy Boga ****, następnie darami uzdrawiania, pomocy, kierowania, gatunków języków. ²⁹ Czy wszyscy są apostołami? Czy wszyscy prorokami? Czy wszyscy nauczycielami? Czy wszyscy dysponują przejawami mocy Boga? ³⁰ Czy wszyscy mają dary uzdrawiania? Czy wszyscy mówią językami? Czy wszyscy tłumaczą? ³¹ Ale gorliwie się ubiegajcie o jeszcze znaczniejsze dary łaski. Nadto pokazuję wam drogę do doskonałości.

*^{12,3} także: osobą przekłętą

*^{12,7} w manuskryptach - imiesłów czasownika: zgromadzać razem, cierpieć razem, pomagać, współdziałać

*^{12,10} także: cuda

*^{12,13} także: ochrzczeni

**^{12,13} w szerszym znaczeniu: poganie

*^{12,22} także: bliskie, spokrewnione

*^{12,25} także: rozłamu, niezgodności poglądów

*^{12,26} także: doświadcza czegoś

*^{12,28} także: wyznaczył, ustalił, zdeponował

**^{12,28} co znaczy: wysłanników Boga, posłów

***^{12,28} co znaczy: przekazujących wolę Boga

****^{12,28} także: cudami

13. Gdybym mówił językami ludzi oraz aniołów, a miłości bym nie miał, stałbym się jak brzęczące pieniądze, albo cymbał wznoszący brzmienie o la, la. ² I jeśli miałbym prorokowanie oraz znał wszystkie tajemnice, i całe wyższe poznanie, i choćbym miał całą wiarę, tak, aby góry przenosić, a miłości bym nie miał - byłbym niczym. ³ I choćbym rozdał na żywność cały swój majątek, i choćbym wydał moje ciało, aby się wypaliło, a miłości bym nie miał - nic bym nie był sobie pożyteczny *. ⁴ Miłość jest cierpliwa *, jest życzliwa **; miłość nie jest zazdrosna ***; miłość nie jest chępliwa, nie nadyma się; ⁵ nie zachowuje się niewłaściwie, nie szuka swego, nie jest zapalczywa *, nie liczy zła; ⁶ nie cieszy się z powodu niesprawiedliwości, ale cieszy się prawdą. ⁷ Wszystko odpiera *, wszystkim ufa **, wszystkiego oczekuje ***, wszystko zostawia w tyle ****. ⁸ Miłość nigdy nie upada *. Zaś, czy to prorokowania - zostaną zniesione; czy to języki - zatrzymają się; czy to szukanie wiedzy - zostanie zaniedbane. ⁹ Bowiem po części poznajemy oraz po części prorokujemy; ¹⁰ zaś kiedy przyjdzie doskonałe, to po części zostanie zaniedbane. ¹¹ Kiedy stałem się dzieckiem, mówiłem jak dziecko, myślałem jak dziecko, wnioskowałem jak dziecko; a kiedy sta-

łem się mężczyzną, zaniedbałem **te przymioty** dziecka. ¹² Gdyż teraz widzimy **jakby** pośród zwierciadła, w zagadce - ale wtedy twarzą przy twarzy. Teraz poznaję po części - ale wtedy poznam jak też zostałem poznany. ¹³ A teraz trwa wiara *, nadzieja, miłość - te trzy; ale większa **wśród** nich **jest** miłość.

***13,3** także: miałbym korzyści

***13,4** także: wytrwała

****13,4** także: litościwa, współczująca

*****13,4** także: nie współzawodniczy

***13,5** także: zagniewana, oburzona

***13,7** także: wytrzymuje, zatrzymuje, ukrywa

****13,7** także: wierzy, jest przekonana

*****13,7** także: spodziewa się, pokłada nadzieję

******13,7** także: wytrzymuje, znosi cierpliwie, stawia czoło

***13,8** także: traci niczego, oddala się, jest wypędzona

***13,13** także: ufność, dowód, świadectwo

14. Ubiegajcie się * o miłość, ubiegajcie się gorliwie ** o duchowe, a bardziej by prorokować. ² Gdyż **kto** mówi językiem, nie mówi ludziom, lecz Bogu; nikt bowiem nie pojmuje, a **on** Duchem mówi tajemnice. ³ Zaś **ten, co** prorokuje wieści ludziom budowlę, zachętę i pocieszenie. ⁴ **Kto** mówi językiem - samego siebie buduje; zaś **ten, co** prorokuje - buduje zgromadzenie wybranych. ⁵ A chcę, **byście** ^{TR} wszyscy mówili językami, ale bardziej abyście prorokowali; gdyż **kto** prorokuje **jest** większy niż **ten, który** mówi językami; chyba żeby tłumaczył, by zbór odebrał budowanie.

⁶ A tymczasem, bracia, w czym bym was wspomógł, gdybym do was przyszedł i mówił językami, jeśli bym wam **tego** nie powiedział, czy to przez objawienie, czy to przez wyższe poznanie, czy to przez naukę? ⁷ Wszak i nieżywe **instrumenty, które** wydają głos, czy to aulos *, czy kitarra **, jeśli nie dadzą rozróżnienia dźwiękom, jak zostanie poznane **to** granie na aulosie, czy granie na kitarze? ⁸ Bądź jeśli trąba wyda nieznaną głos, kto będzie gotowym do bitwy? ⁹ Także i wy, jeśli przez mowę nie wydajecie zrozumiałego słowa, jak zostanie poznane co jest mówione? Będziecie **takimi, co** mówią tylko do powietrza. ¹⁰ Tak liczne - jeśli napotykanie - są gatunki głosów na świecie i nikt nie **jest** milczący. ¹¹ Zatem jeśli nie znam znaczenia głosu, będę **dla** mówiącego cudzoziemcem, oraz **Ten, który** we * mnie mówi - cudzoziemcem. ¹² Tak też wy, skoro jesteście zwolennikami istot duchowych, szukajcie **tego**, byście obfitali ku budowie zgromadzenia wybranych. ¹³ Dlatego **kto** mówi językiem - niech się modli, aby **mógł także** tłumaczyć. ¹⁴ Bo jeśli się modlę językiem, modli się mój duch, zaś mój rozum jest bez owocu. ¹⁵ Zatem, co się dzieje? Będę się modlił duchem, ale będę się także modlił rozumem; będę śpiewał duchem, ale będę także śpiewał rozumem. ¹⁶ Bo jeśli wysławiasz **Boga** w duchu, jakże **ten, co** zajmuje miejsce prostego człowieka, na twoje dziękczynienie powie "Amen"; skoro nie wie, co mówi? ¹⁷ Gdyż ty, rzeczywiście, pięknie dziękujesz, ale drugi nie jest budowany. ¹⁸ Dziękuję mojemu Bogu, **że** więcej od was wszystkich mówię językami. ¹⁹ Ale w zborze chcę powiedzieć pięć słów moim rozumem, abym i innych pouczył - niż dziesięć tysięcy słów w języku. ²⁰ Bracia, nie stawajcie się dziećmi umysłem, lecz bądźcie dziecinni w występku *; zaś rozumem stawajcie się dorosłymi. ²¹ W Prawie jest napisane: *Będę mówił temu ludowi przez mówiących obcym językiem oraz przez obce wargi, a oni i tak mnie nie wysłuchają*, mówi Pan. **Izajasz 28,11** ²² Dlatego języki nie są za znak **dla** wierzących - ale **dla** niewierzących; a prorokowanie nie **jest dla** niewierzących - ale **dla** wierzących. ²³ Zatem, gdy na to samo **miejsce** zejdzie się cały zbór i wszyscy by mówili językami, a wesliby prości ludzie lub niewierzący, **czy** nie powiedzą, że szalejecie? ²⁴ Zaś jeśli by wszyscy prorokowali, a wszedłby ktoś niewierzący, albo prosty człowiek, **wtedy** przy wszystkich jest badany oraz przy wszystkich jest oceniany, ²⁵ **a** jego ukry-

te **sprawy** serca stają się jawne. Więc upadnie na twarz oraz pokłoni się Bogu, oznajmiając: Zaiste, Bóg jest w was.

26 Zatem co się dzieje, bracia? Kiedy się schodzicie, **niech** każdy ma psalm, ma nau-
czenie, ma język, ma objawienie, ma tłumaczenie; **a** wszystko niech się dzieje ku
budowaniu. **27** Czy też **niech** ktoś mówi językiem - ze dwóch, albo najwięcej trzech - i
to na przemian, a jeden niech tłumaczy. **28** Ale jeśli by nie było tłumacza, niech milczy
w zborze; a niech mówi samemu sobie i Bogu. **29** Zaś prorocy niech mówią dwaj lub
trzej, a inni niech rozstrzygają. **30** Ale jeśli innemu, **który** siedzi, **coś** by zostało obja-
wione, **ten** pierwszy niech milczy. **31** Gdyż wszyscy po kolei **TR** możecie prorokować,
aby się wszyscy mogli uczyć oraz wszyscy mogli być pocieszeni *; **32** a duchy proro-
ków są posłuszne prorokom. **33** Bo Bóg nie jest **Bogiem** nieładu *, ale pokoju; podob-
nie jak we wszystkich świętych zgromadzeniach wybranych.

34 Wasze niewiasty niech milczą * w zborach, gdyż nie jest dozwolone im gadać **;
ale niech będą podporządkowane, **tak** jak i Prawo mówi. **35** Zaś jeśli chcą się coś na-
uczyć, niech się w domu dopytują własnych mężów; bo hańbiące jest dla niewiasty
gadać w zborze. **36** Czy od was wyszło Słowo Boga? Czy tylko do was przyszło? **37**
Jeśli ktoś uważa, że jest prorokiem lub duchowym *, niech uznaje, że **to**, co wam pi-
szę, jest poleceniem Pana. **38** Zaś jeśli ktoś nie poznaje - nie jest **tym, który** wie. **39**
Wobec tego, bracia, ubiegajcie się gorliwie **aby** prorokować oraz nie zabraniajcie
mówić językami. **40** Ale wszystko niech się dzieje godnie i według porządku.

***14,1** także: **gońcie, idźcie za, dążcie**

****14,1** także: **pożądajcie, zazdroście**

***14,7** rodzaj klarnetu

****14,7** rodzaj liry

***14,11** także: **za pomocą, przy**

***14,20** także: **złośliwości, złym obyczaju**

***14,31** także: **wezvani, zaproszeni, zachęceni, pobudzeni; błagać**

***14,33** także: **anarchii, rozruchów, niepokoju**

***14,34** także: **są spokojne, ciche**

****14,34** także: **bajać, pleść, gawędzić, mówić**

***14,37** czyli posiadającym inny dar Ducha Świętego

15. Wyjaśniam wam, bracia, tą Ewangelię, którą wam ogłosiłem; którą też przyjęli-
ście i w której mocno stoicie. **2** Przez którą także jesteście zachowani przy życiu *, je-
żeli rozumiecie ** jaką racją ogłosiłem wam Dobrą Nowinę, chyba że uwierzyliście
bez powodu ***. **3** Ponieważ wśród pierwszych **spraw** przekazałem wam **to**, co
otrzymałem *, że Chrystus umarł za nasze winy ** według Pism; **4** że został pogrze-
bany i że według Pism - jest wskrzeszony **w** trzecim dniu; **5** że dał się widzieć Kefa-
sowi, potem dwunastu. **6** Następnie dał się widzieć ponad pięciuset braciom naraz, z
których większość pozostaje na miejscu aż do teraz, a niektórzy zasnęli *. **7** Potem
dał się widzieć Jakóbowi, następnie wszystkim apostołom. **8** A ostatniemu **ze** wszyst-
kich, jakby przedwcześnie urodzonemu płodowi, dał się widzieć i mnie. **9** Ponieważ ja
jestem najmniejszym **z** apostołów; **co** nie jest odpowiedni *, **aby** być nazywany apo-
stołem, bo prześladowałem zgromadzenie wybranych Boga. **10** Ale **z** łaski Boga je-
stem kim jestem, a Jego łaska względem mnie nie stała się bezowocna. Gdyż **od**
nich wszystkich daleko bardziej pracowałem; chociaż nie ja - ale **ta** łaska Boga, **która**
jest ze mną. **11** Więc czy to ja, czy to oni, tak tylko głosimy oraz tak uwierzyliście.

12 Ale skoro jest głoszony Chrystus **oraz to**, że został wskrzeszony z martwych, jakże
niektórzy z was mówią, że nie dzieje się powstanie umarłych? **13** Bo jeśli się nie dzie-
je powstanie umarłych, także Chrystus nie jest wskrzeszony. **14** Zaś jeśli Chrystus nie
został wskrzeszony, wtedy bezowocne **będzie** nasze głoszenie i bezowocna nasza
wiara. **15** Ale też jesteśmy ujawniani **jako** fałszywi świadkowie Boga, ponieważ za-

świadczyliśmy w stosunku do Boga, że wskrzesił Chrystusa, którego nie wskrzesił, skoro właśnie umarli nie zostają wskrzeszani. ¹⁶ Jeśli umarli nie są wskrzeszani, także Chrystus nie został wskrzeszony. ¹⁷ Zaś jeśli Chrystus nie został wskrzeszony, pusta * jest wasza wiara, życie ** jeszcze w waszych grzechach. ¹⁸ Wtedy także zginęli ci, którzy zasnęli w Chrystusie. ¹⁹ Jeśli mamy nadzieję w Chrystusie tylko w tym życiu, **jeszcze** bardziej wzbudzamy litość **od** wszystkich ludzi.

²⁰ Ale Chrystus został wskrzeszony z martwych, stając się pierwociną * **tych, co** zasnęli. ²¹ Bo skoro przez człowieka - śmierć, przez Człowieka także powstanie umarłych. ²² Gdyż jak w Adamie wszyscy umierają, tak też w Chrystusie wszyscy będą przywróceniu do życia *. ²³ A każdy w swoim porządku; **jako** pierwocina - Chrystus, następnie **ci, którzy są** Chrystusa w jego przyjściu *. ²⁴ Potem przyjdzie spełnienie, gdy odda Królestwo Bogu Ojcu, kiedy zniesie każdą władzę *, każdy urząd ** i moc. ²⁵ Bo On musi królować, dopóki nie położy wszystkich nieprzyjaciół pod jego nogi. ²⁶ A ostatnim nieprzyjacielem, **który** obróci się wniwecz, **będzie** śmierć. ²⁷ Gdyż wszystko poddał pod jego nogi. A kiedy powiedział, że wszystko jest **mu** poddane, oczywiście **będzie**, że oprócz **Tego**, który mu wszystko poddał. **Psalm 8,7** ²⁸ Zaś gdy mu wszystko zostanie poddane, wtedy i sam Syn zostanie poddany **Temu, który** mu wszystko poddał, aby Bóg mógł być wszystko we wszystkim.

²⁹ A co uczynią **ci, którzy** się chrzczą dla * umarłych? Jeśli umarli w ogóle nie są wskrzeszani, dlaczego się chrzczą dla * umarłych? ³⁰ Dlaczego i my cały czas się narażamy? ³¹ W ciągu dnia umieram na waszą chlubę, którą mam w Jezusie Chrystusie, naszym Panu. ³² Jeśli, na wzór niewolnika, walczyłem w Efezie z dzikimi zwierzętami * - jaką mam korzyść, jeśli umarli nie są wskrzeszani? Zjedźmy i wypijmy, bo jutro umieramy. ³³ Nie błądzcie. Złe nauczanie * niszczy zbawienny ** charakter ***. ³⁴ Ocknijcie się prawnie * i nie grzeszcie **; gdyż niektórzy mają nieznaną Boga; na zawstydzenie wam **to** mówię.

³⁵ Ale powie ktoś: Jak są wskrzeszani umarli? A **w** jakim ciele chodzą? ³⁶ **O** nierozsądny! Co ty siejesz, nie jest ożywiane, jeżeli **wpierw** nie umrze. ³⁷ I co siejesz? Nie siejesz ciała, **które** ma powstać, lecz siejesz nagie ziarno; jeśli się zdarzy zboża, lub któregoś **z** pozostałych **nasion**. ³⁸ A Bóg daje mu ciało jakie zechciał; każdemu z nasion jego własne ciało. ³⁹ Nie każda cielesna natura * **jest** tym samym ciałem wewnętrznym *; gdyż inne **jest** ciało wewnętrzne ludzi, a inne ciało wewnętrzne bydła, inne ryb, inne też ptaków. ⁴⁰ **Są** także ciała niebiańskie i ciała ziemskie; ale inna jest przecież wspaniałość **ciał** niebiańskich, a inna ziemskich; ⁴¹ inna wspaniałość słońca, inna wspaniałość księżyca, a inna wspaniałość gwiazd; bowiem gwiazda od gwiazdy różni się w blasku.

⁴² W ten sposób **jest** także **z** powstaniem z umarłych. Jest siane w śmierci * - a jest wskrzeszane w nieśmiertelności **; ⁴³ jest siane we wzgardzie - **a** jest wskrzeszane w chwale; jest siane w bezsile - **a** jest wskrzeszane w mocy; jest siane ciało zmysłowe - **a** jest wskrzeszane ciało duchowe. ⁴⁴ Jest ciało zmysłowe i jest **także** ciało duchowe. ⁴⁵ Tak też jest napisane: *Pojawił się pierwszy człowiek - Adam **, *o duszy żyjącej*, zaś ostatni Adam * o Duchu ożywiającym **. **I Mojżesza 2,7** ⁴⁶ Ale duchowe nie **jest** pierwsze - lecz zmysłowe, **a** potem **to** duchowe. ⁴⁷ Pierwszy człowiek **jest** z ziemi, gliniany; drugi człowiek **jest** Panem z Nieba. ⁴⁸ Jaki **jest ten** gliniany - tacy **są** i **ci** gliniarni; zaś jaki **ten** niebiański - tacy też **ci** niebiańscy. ⁴⁹ Jak nosiliśmy * obraz glinianego, **tak** też będziemy nosić obraz niebiańskiego.

⁵⁰ A **to** mówię, bracia, że cielesna natura i krew nie może odziedziczyć Królestwa Boga; ani ruina * nie odziedzicza niezniszczalności **. ⁵¹ Oto wam mówię tajemnicę: Nie wszyscy zaśniemy, ale wszyscy, w momencie, w oka mgnieniu, zostaniemy przemienieni * przy ostatecznej trąbie; ⁵² gdyż zatrąbi, oraz zmarli zostaną wskrzeszeni **jako** niezniszczalni, a my zostaniemy przemienieni. ⁵³ Bo **to** zniszczalne musi

przydziać niezniszczalność i to śmiertelne przydziać nieśmiertelność. ⁵⁴ A kiedy to zniszczalne przydzieje niezniszczalność i to śmiertelne przydzieje nieśmiertelność, wtedy dokona się Słowo, które zostało napisane: *Śmierć została pochłonięta dla * zwycięstwa*. [Izajasz 25,8](#) ⁵⁵ Śmierci, gdzie twoje żądło? Gdzie twe zwycięstwo, Kraino Umarłych? ⁵⁶ A żądłem śmierci **jest** grzech, a mocą * grzechu **jest** Prawo. ⁵⁷ Ale dzięki Bogu, **który** nam daje zwycięstwo przez Pana naszego Jezusa Chrystusa. ⁵⁸ Wobec tego moi umiłowani bracia, stawajcie się spokojni, niewzruszeni, zawsze obfitujący w Dziele Pana **oraz tacy, co** wiedzą, że wasz ból * nie jest daremny ** w Panu.

***15,2** także: wyratowani, wybawieni, uzdrowieni, przeprowadzeni bezpiecznie

****15,2** także: zatrzymujecie, pamiętacie

*****15,2** także: przypadkowo, na oślep, nierozważnie

***15,3** także: **przyjąłem, usłyszałem, upewniłem się, nauczyłem się, uznałem**

****15,3** także: **grzechy, błędy, przestępstwa**; nadto: z powodu naszej **ofiary za grzech**, z powodu naszego **zglądzenia grzechów**

***15,6** także: umarli

***15,9** także: **zdolny, dostateczny, znaczny**

***15,17** także: **bezużyteczna, próżna, głupia**

****15,17** także: **jesteście**

***15,20** także: **pierwszym owocem**

***15,22** także: **ocuceni, wskrzeszeni**

***15,23** także: **istnieniu, obecności**

***15,24** także: **stanowisko, państwo**

****15,24** także: **możliwość, siłę**

***15,29** także: **z powodu**

***15,32** także: **bestiami** (może tu chodzić o walkę duchową z siłami zła; patrz: [Efezjan 6,12](#))

***15,33** także: **rozmowa; grono, społeczność**

****15,33** także: **dobry, pożyteczny, łaskawy**

*****15,33** także: **zwyczaj, usposobienie**

***15,34** także: **w sposób prawny, sprawiedliwy; BG: ku sprawiedliwości**

****15,34** także: **błądźcie, chybiajcie celu**

***15,39** także: **osobowość oparta na cielesnej naturze**

***15,42** także: **zniszczeniu, ruinie, klęsce, zgubie, deprawacji**

****15,42** także: **niezniszczalności, uczciwości, szczerości**

***15,45** co znaczy: **człowiek/mężczyzna z ziemi**

****15,45** także: **przywracającym do życia, wskrzeszającym**

***15,49** także: **mieliśmy w sobie, mieliśmy na sobie**

***15,50** także: **zniszczenie, klęska, deprawacja**

****15,50** także: **nieskalania, nieśmiertelności**

***15,51** także: **przekształceni, odmienieni, zamienieni z coś na coś**

***15,54** także: **ku, w**

***15,56** także: **ilością; mnóstwem; znaczeniem słowa**

***15,58** także: **cierpienie, przykrość, zmęczenie**

****15,58** także: **bezwartościowy, bezowocny, nieskuteczny**

16. A teraz o zbiórce dla świętych. Tak jak zorganizowałem **w** zborach Galacji, tak i wy uczynicie. ² W pierwszym **dniu** tygodnia, każdy z was - jeżeli mu się powodzi - gromadząc coś, niech **to** odłoży u siebie; aby zbiórki nie powstawały wtedy, gdy przyjdę. ³ Zaś kiedy się pojawię, tych, których uznacie za wskazane pošlę przez listy, **by** odnieśli wasz dar do Jerozolimy. ⁴ A jeśli będzie należało, abym ja także szedł, **to** pójdą razem ze mną.

⁵ Przyjdę do was, gdy przejdę Macedonię; bowiem przechodzę Macedonię. ⁶ Zaś przy was może będę przebywał **dłużej**, lub nawet przezimuję, byście wy mnie odprawdzili, jeżeli gdzieś pójdę. ⁷ Gdyż nie chcę was teraz, w drodze zobaczyć, ponieważ spodziewam się, że zatrzymam się przy was **na** pewien czas, jeżeli Pan pozwoli. ⁸ A w Efezie zatrzymam się aż do Pięćdziesiątnicy *; ⁹ bo otwały mi się wielkie i sprawne drzwi, **lecz** także liczni są przeciwnikami.

10 Zaś jeśli przyjdzie Tymoteusz, troszczcie się, aby przy was przebywał bez obawy, gdyż - jak i ja - wykonuje Dzieło Pana. **11** Dlatego **niech** nikt go nie zlekceważy; ale odprowadźcie go w pokoju, by do mnie przyszedł, bo oczekuję go z braćmi.

12 A o bracie Apollosie **informuję, że** bardzo go zachęcałem by do was przyszedł z braćmi; więc zapewne nie było wola, by teraz przyszedł; ale przyjdzie kiedy będzie sposobność.

13 Czuwajcie, trwajcie w wierze, postępujcie jak mężczyźni, wzmacniajcie się. **14** Wszystkie wasze **działania** niech się dokonują w miłości.

15 Wzywam * was, bracia (**bo** znacie dom Stefanosa, że jest pierwociną Achai i że oddali siebie samych na służbę świętym), **16** byście takim i wy byli posłuszni, oraz każdemu, **kto** pomaga oraz się trudzi. **17** Cieszę się z powodu przybycia Stefanosa, Fortunata i Achaika, gdyż oni **mi** wypełnili waszą nieobecność. **18** Ponieważ dali wy-począć memu oraz waszemu duchowi; zatem rozpoznawajcie * takich.

19 Pozdrawiają was zbory Azji. Wielce, w Panu pozdrawia was Akwilas oraz Pryscylla, razem ze zbozem w ich domu. **20** Pozdrawiają was wszyscy bracia. Pozdrówcie jedni drugich przez święty pocałunek.

21 Pozdrowienie moją, Pawła ręką. **22** Jeśli ktoś nie kocha Pana, niech będzie osobą przekłątą. Marana tha *. **23** Łaska Pana Jezusa Chrystusa **pośród** was. **24** Moja miłość do was wszystkich w Jezusie Chrystusie. Amen.

***16,8** święta Szawuot

***16,15** także: **proszę, zachęcam, pobudzam, pocieszam**

***16,18** także: **odkrywajcie, oceniajcie, uznawajcie**

***16,22** co znaczy z aram.: Nasz Pan przychodzi (przyjdzie)